

Mælkeribruget i Danmark 1891.

Af Konsulent B. Bøggild.

Til Belysning af Mælkeribugets Stilling og Vilkaar her i Landet kan Tidsskriftet iaar foruden det ved Toldvæsenet indsamlede statistiske Materiale for sine Læsere gjengive bearbejdede Regnskaber fra ikke mindre end 28 Gaarde, spredte over hele Landet. — Forskjellige Forhold og ikke mindst Tilslutninger til Andelsmælkerierne foranledige hvert Aar, at enkelte af de ældre Korrespondenter falde fra; men flere nye ere komne til, saaledes at det stigende Antal kan betragtes som et Vidnesbyrd om, at Landmænd nære Interesse for Tidsskriftets Mælkeriberetninger og ere villige til at støtte disse, selv om der derved foranlediges dem en Del personlig Ulejlighed.

Betydningen af disse Regnskaber som Bidrag til et fremtidigt Materiale om vort Mælkeribrugs Udvikling og dets aarlige Variationer fremgaaer blandt andet deraf, at den øvrige Landbrugspresse jævnlig her henter Tal til Belysning af de Forhold, der ere fremme til Drøftelse. Dette sees uden Tvivl i Almindelighed med Tilfredshed fra Tidsskriftets Side, men da Formaålet her netop er at give det mest mulig paalidelige Billede af Mælkeribugets Tilstand Aar efter Aar, maa det, saavidt ske kan, forhindres, at de her offentliggjorte Regnskaber benyttes saaledes, at Misforstaaelse kan befrygtes*). Derfor maa det bringes i

*) I »Landmandsblade» 1891 Side 773—77 findes f. Ex. en iøvrigt interessant og velskreven Artikel »Mælkens Værdi og Pro-

Erindring, at Regnskaberne ingenlunde ere udsøgte fra Gaarde, der alle maa siges at være i en særlig mønster-værdig Drift eller at give et særlig efterlignelsesværdigt Resultat — tværtimod — de i de senere Aar tiltraadte Korrespondenter ere just valgte med Henblik paa dels at faa alle Landets Egne inddragne under Beretningen og dels at faa Repræsentanter for større og mindre Gaarde, nyere og ældre Mælkerisystemer, planmæssig rigelig eller mindre rigelig Fodring o. s. v. knyttede til Tidsskriftet, saaledes at der kan blive Anledning til at belyse Fordele og Mangler ved de forskjellige Forhold og Fremgangsmaader, eftersom Udviklingen maatte føre det med sig.

Netop for at faa Lejlighed til at fremdrage de ugunstige Forhold, Aaret har bragt, eller de Fejl, der i forskjellig Retning have været begaaede, er Tidsskriftet de Korrespondenter særlig taknemlig, som indsende Regnskaber, der vise ringe Udbytte eller endog Tab; thi selv i en fortløbig Meddelelse er det ingenlunde behageligt at indrømme begaaede Fejlgreb eller at give Anledning til disses Omtale, og mange Landmænd se saa uforstandig paa det omhandlede Forhold, at de ligefrem erklære »Resultatet er jeg selv utilfreds med, derfor ønsker jeg ikke mit Regnskab omtalt«, og man maa undertiden fristes til at tro, at enkelte endog hellere ville vedblivende lide Tab end gjøres opmærksomme paa Aarsagerne til disse.

Hvad specielt Fodringen og Mælkens Produktion om

duktionspris«, hvori Tidsskriftets Regnskaber om Mælkens Produktion i Vinterhalvaaret ere sammenstillede med Resultater fra Bregentved og andre af de fjordske Forsøgsgaarde. — Forsøgene omhandle imidlertid kun Køer i fuld Mælkeydelse eller i en Del af den aarlige Malkeperiode, hvorimod Tidsskriftets Regnskaber altid omfatte hele Besætninger med Kvier og Goldkøer, saa at det gennemsnitlige daglige Resultat saavel af Fodringen som af Mælkeydelsen ikke bør sammenlignes med Tal, der kun omfatte den bedste Tid af fuldt produktive Køers Malkeperiode. — En saadan Sammenligning vil altid være til Ugunst for Tidsskriftets Korrespondenter og tjener kun daarlig til en paalidelig Belysning af de virkelige Forhold.

Vinteren angaaer, maa det for at undgaa Misforstaaelser og Misbrug af Tallene fremhæves, at samtlige Angivelser ere Gjennemsnit for hele det paa vedkommende Gaard tilstedeværende Antal Malkekøer, hvoraf nogle muligvis staa golde henimod Halvdelen af Vinteren, og et forholdsvis stort Antal ere Kvier med første Kalv, saa at de anførte Tal saavel for Kraftfoder som for Mælk naturligvis uundgaaelig blive meget mindre end de tilsvarende Tal for samme Gaards bedste Individuer i nogle Maaneder af deres Malkeperiode.

I Tab. I ere alle Tallene for Vinterhalvaarets Vedkommende angaaende Fodringen og Produktionen sammenstillede paa sædvanlig Maade. — Af anden lodrette Talrække fremgaaer det, at af de 28 Korrespondenter ere 5 nye tilkomne. Af disse bo 2 i Jylland og 3 paa Øerne. En af dem skriver som i høj Grad karakteristisk for det sidste Par Aars Udvikling: »Min Gaard har det eneste private Mælkeri i Egnen, . . . de andre Herregaarde sælge deres Mælk til Fællesmælkerier.« — Herved belyses, hvorledes Forholdet har udviklet sig paa enkelte Egne, hvor dygtige Fællesmejerister have mistet en stor Del Mælk ved Andelsmælkeriers Fremkomst og derfor have kjøbt omliggende Herregaardes hele Mælkemængde. Exempler herpaa kan anføres fra Langeland, det sydlige Sjælland og særlig fra Midtjylland, hvilket sidste Sted det gamle Fællesmælkeri i Holeby er blevet udvidet betydelig og nu tilbringes Mælk pr. Jærnbane en eller to Gange daglig endog fra saa fjærintliggende Gaarde som Søllestedgaard. Det er Agent C. Ulrich i Haslev, der foruden tre andre store Fællesmælkerier ogsaa har overtaget Mælkeriet i Holeby, og sidstnævnte Sted sælges Vallen fra den betydelige Osteproduktion til en Fabrik for Fremstilling af Mælkesukker, der i 1891 er anlagt som den første af denne Slags her i Landet.

Af den tredie lodrette Talrække i Tab. I fremgaaer det imidlertid, at af de 28 Korrespondenter have 14 under

Hundrede Køer, hvoraf sees, at der endnu trindt i Landet findes et Antal mindre og mellemstore Gaarde, der drive selvstændigt Mælkeri; men undersøges de foreliggende Oplysninger nærmere, viser det sig, at der gjennemgaaende er taget meget Hensyn til en billig Drift, thi alene Nr. 14 centrifugerer Mælken ved Dampkraft, der ogsaa benyttes i andet Øjemed, medens af 13 andre 8 have Bøtter, Fade, Vand- og Issystem, 1 benytter Mælkekjærning og kun 4 have Centrifuger, af hvilke sidste to skumme med Hestekraft, og to Jyder (nemlig Nr. 8 og 13) skumme med Stude, — en Trækraft, som groer til Penge, og som det ogsaa i andre Øjemed kan være bekvemt at have til Raadighed.

Den 4de lodrette Talrække viser, at 21 af de 28 Gaarde, eller 75 pCt., have 40—60 Procent af Køerne til at kælve inden Nytaar; men mange Steder volder det store Vanskeligheder og bliver trods al anvendt Omhu umuligt at holde Kælvingen i Orden, fordi Kastning indtræder i saa mange Tilfælde, at ikke alene store Tab foraarsages i Øjeblikket, men ogsaa Besætningens Bestaaen og Udvikling skades betydelig derved, at et stort Antal gode Køer gaa til Grunde, og Udvalget af Kalve til Tillæg stærkt formindskes. Et sørgeligt Exempel herpaa sees hos Nr. 2. Det var en gammel Besætning af kraftige og velbyggede Køer, der i mange Aar væsentligst har været vedligeholdt og udviklet ved Tillæg og været underkastet en dygtig Dyrlæges Tilsyn. — Ejeren skrev i forrige Aarsberetning »Kalvekastning har fundet Sted med en Trediedel af hele Besætningen«, og nu hedder det »Kastning har fundet Sted med henimod Halvparten af Besætningen og altsaa i en usædvanlig høj Grad.« — Aarets Udbytte bliver saaledes let meget utilfredsstillende; thi som Tab. II a viser, Mælkeproduktionen er meget dyr, og ikke mindre end 18 nye Køer ere indkjøbte — en Fremgangsmaade, om hvis Betimelighed Meningerne som bekjendt ere meget delte.

Iøvrigt har Sundhedstilstanden i Malkebesætning-

Tab. I. Vinterfodringe

Mælkeriernes Nr.	Mælkeriernes Nr. i forrige Aars Beretning	Koholdet				Vinterfodret Antal Dage	Opfodret pr. Ko										
		Antal Køer.	pCt. Kælvare inden 1ste Januar	pCt. nyindsatte Køer	pCt. Kastere og Overløbere		Pd. Rapskager	Pd. Palmekager	Pd. Klid	Pd. andre Handelsfoderstoffer	Pd. Korn	Ialt Pd. Kraftfoder	Pd. Kraftfoder pr. Dag.	Pd. Kløverhøj og Vikkehavrhøj*)	Pd. Enghøj*)	Pd. Runkelroer og Gulerødder**)	Pd. Turnips og Rutabaga**)
1	1	108	55	27	5	200	17	-	296	128	530	971	4.9	1889	667	478	4607
2	2	77	19	38	53	220	104	-	260	148	926	1438	6.5	532	623	5598	-
3	-	150	57	15	24	231	106	86	216	-	426	834	3.6	3200	-	7200	1067
4	4	144	21	17	10	217	104	-	298	104	976	1482	6.9	2250	167	2500	-
5	5	36,4	49	16	6	210	147	294	292	-	688	1421	6.8	275	909	374	277
6	6	194	35	13	12	181	46	44	32	218	580	920	5.1	-	617	4165	-
7	7	147	64	19	9	240	268	127	311	214	554	1474	6.1	1020	-	4898	1088
8	8	67	45	10	15	204	18	-	30	-	197	245	1.2	1701	1845	-	2149
9	9	160	47	19	10	201	-	-	-	-	646	646	3.2	-	975	-	2000
10	10	46	56	9	2	218	199	-	-	341	489	1029	4.7	652	652	5087	-
11	11	88	58	18	17	212	186	25	350	445	623	1629	7.7	1193	-	3636	-
12	12	163	50	17	16	206	176	168	51	258	532	1185	5.8	1472	-	8834	982
13	-	82	57	25	2	216	-	-	110	-	1098	1208	5.6	2634	-	1756	976
14	14	83	52	19	8	202	134	104	119	423	513	1293	6.4	934	934	5717	194
15	15	194	53	23	21	212	105	105	239	233	224	906	4.3	1422	-	8604	-
16	16	81	51	12	7	208	123	-	-	58	1069	1250	6.0	383	951	-	3556
17	17	32	50	22	12	212	102	64	159	129	159	613	2.9	-	2969	8438	-
18	18	58	49	28	14	211	-	-	69	224	904	1197	5.7	1862	414	6517	-
19	19	29	58	21	-	221	97	48	482	-	752	1379	6.2	1105	1105	-	-
20	-	104	48	19	25	193	-	207	255	303	706	1471	7.6	577	962	2788	981
21	21	192	33	25	9	212	67	66	437	73	297	940	4.4	538	600	-	901
22	22	45	27	9	2	206	267	-	378	-	67	712	3.5	1667	556	2600	-
23	23	170	45	17	18	230	224	-	241	31	1104	1600	7.0	2470	339	3706	753
24	24	180	53	25	15	226	117	-	84	350	473	1024	4.5	2361	139	-	3056
25	-	148	33	37	24	231	218	194	167	128	612	1319	6.1	676	1005	6448	195
26	20	45	36	13	13	181	-	-	-	351	1158	1509	8.3	111	-	2800	2329
27	25	139	45	12	13	212	170	-	461	115	870	1616	7.6	1295	-	784	4317
28	-	37	54	27	5	199	69	63	225	18	301	676	3.1	2270	-	-	2811

*) Et Læs Høj regnet til 1200 Pd., naar intet andet opgives, og en Givt til 5 Pd.

**) En Tønde Runkelroer, Gulerødder og Rutabaga regnet til 180 Pd., en Tønde Turnips til 160 Pd.

†) Sukkerroeffald.

90—91 paa 28 Gaarde.

Produceret pr. Ko						Mælkeforbrug		Pr. 100 Pd. opnaaet Pris for			Antal Kalve		Mælkerisystem
Pd. Smør	Pd. frisk Ost	Pd. Svin levende Vægt	Solgt Pd. skummet Mælk	Pd. sk. Mælk til Kalve og Husholdn.	til 1 Pd. Smør	til 1 Pd. frisk Ost	Smør	Ost	Svin	Tillagt	Fødet		
27	92	107	155	10	664	31.6	12.9	100.35	18.00	28.08*)	19	5	Bøtter.
22	62	56	95	79	340	29.1	13.2	100.70	17.80	26.80*)	14	-	Vand og Is.
95	90	74	58	21	888	26.8	12.1	106.10	12.50	26.00*)	31	14	B. & W.s Centrifuge.
11	61	64	73	42	377	30.5	14.1	102.00	17.00	27.00*)	29	3	Fade og Is.
93	100	99	74	11	1172	26.9	13.0	101.70	16.92	29.20*)	10	-	Lav.s K-Centrif.
27	87	110	120	18	457	26.0	12.0	106.00	14.00	27.60	31	10	B. & W.s Centrifuge.
21	116	95	112	15	462	26.2	13.1	102.03	12.00	30.61*)	36	5	Turbineseparator.
77	64	5	57	-	1025	28.9	12.5	100.40	16.00	27.20	21	-	K. & H.s Centrifuge.
43	45	-	46	5	727	28.5	-	104.67	-	26.75	49	-	Bøtter.
44	117	35	104	55	1065	28.2	11.9	100.00	25.00	27.00	7	12	Vand.
88	95	108	94	13	885	30.4	-	103.57	20.27	29.73*)	20	-	Emallerede Fade.
86	89	97	-	91	812	28.4	12.8	106.37	14.00	-	60	5	B. & W.s Centrifuge.
14	86	31	81	70	700	27.5	12.4	105.10	19.00	27.50*)	33	-	Lavals Centrifuge.
04	-	-	105	-	-	27.3	13.5	105.10	17.47	30.00*)	25	16	B. & W.s Centrifuge.
80	106	77	185	14	837	28.2	12.9	103.36	16.80	29.80*)	66	-	B. & W.s Centrifuge.
14	80	103	116	24	557	31.9	13.6	102.76	19.00	29.00	12	-	Bøtter og Is.
01	96	107	75	202	764	29.9	12.7	99.70	20.00	28.30*)	19	-	Is.
22	79	45	-	92	600	26.5	11.5	105.00	22.00	-	10	4	Is.
49	105	42	79	-	1697	29.3	12.8	98.70	-	26.50*)	16	-	Fade og Is.
64	99	37	98	16	889	25.7	15.6	105.70	16.00	29.20*)	30	2	Turbineseparator.
21	66	33	96	32	622	25.2	13.8	106.10	-	29.50*)	15	4	K. & H.s Centrifuge.
00	78	-	129	-	1100	30.3	-	101.10	-	27.10*)	8	-	Mælkekjærning.
90	108	103	124	25	701	27.4	14.0	106.10	14.13	30.50*)	31	3	B. & W.s Centrifuge
55	116	29	151	44	800	27.9	13.9	99.00	-	27.87*)	54	-	do.
31	113	125	90	33	659	26.4	13.8	104.93	15.00	26.85	57	1	do.
49	98	78	64	164	846	25.8	13.7	118.20	16.40	30.80*)	15	-	do.
85	72	49	49	74	712	27.5	12.3	109.00	15.00	28.00*)	33	21	do.
45	73	7	116	-	1153	29.8	13.2	100.00	20.00	28.11*)	17	-	Bøtter.

*) Gjennemsnitspris for hele Aaret.

gerne været normal god, men Tuberkulosen staaer jo som Nutidens mest udbredte Sygdom; mange Steder foranlediger den hvert Aar nogle Udsættelser og Dødsfald, og hist og her nødvendiggjør den en mere eller mindre fuldstændig Omsætning af alle Køerne, hvad der er meget kostbart, særlig fordi det er saa vanskeligt paa en Gang at købe et stort Antal gode Køer, og er det væsentligst Kvier, der indsættes, bliver Besætningen i hvert Fald i nogle Aar dyr at producere Mælk paa -- et Forhold, der belyses ved Nr. 3, og hvorom Ejeren skriver »Besætningen modtoges 1884 stærkt tuberkuløs, og som Følge deraf er der sat meget stærkt ud (1884 indtil 67 Stk.). Nu er over Halvdelen af Køerne 4 Aar og derunder . . . stærk Kastning«.

Hvad Fodringen angaaer, vare Udsigterne meget tilfredsstillende i Efteraaret 1890; thi der var en rigelig Græsning, saa at Besætningerne kunde indbides i god Foderstand, og Aaret havde bragt en stor Rigdom paa Halm og Hø og tildels ogsaa Rodfrugter. Priserne paa Kraftfoder vare ingenlunde høje, paa Rapskager endog lavere end de foregaaende Aar, og for Produkternes Vedkommende havde i det mindste Osten en stærkt stigende Tendens. — Efterhaanden viste det sig dog, at Foderet de fleste Steder ikke fuldt gav det ventede Mælkeudbytte. Rodfrugterne toge næsten hele Landet over Skade af Frost, der indfandt sig pludselig og stærkt i November Maaned, hvoraf Følgen blev, at frosne og senere raadne Roer maatte sorteres fra og for en Del ikke kom til Nytte. Og Høet, der i nogle Egne af Landet havde faaet Regn om Sommeren, viste sig, som det var at vente, dér at være et tarveligt Foder.

I Tab. II a er Vinterfodringen og Mælkeudbyttet opgjort paa sædvanlig Maade, idet Hø og Rodfrugter er omsat til Kraftfoder ved Reduktion efter følgende Forholdstal:

100 Pd. Kraftfoder	= 100.	Beregnet Værdi af 100 Pd.	= Kr. 5,00.
— - Kløverhø	= 40.	do.	do. = - 2,00.
— - Enghø	= 25.	do.	do. = - 1,25.
— - Gulerødder og Runkelroer	= 10.	do.	do. = - 0,50.
— - Turnips og Rutabaga	= 8.	do.	do. = - 0,40.
— - Sukkerroeffald	= 8.	do.	do. = - 0,40.
— - Kartoffler	= 25.	do.	do. = - 1,25.

Resultaterne fra Tab. II a for de tre sidste Aar ere sammenstillede i Tab. II b dels for at sammenligne Aarsudbyttet med de tilsvarende foregaaende for samme Kvæghold og dels for muligvis at blive opmærksom paa eventuelle særlig dyre eller billige Produktioner, og ikke mindst kan det have Betydning at blive opmærksom paa mulige Fejlgreb, for at saadanne kunne blive undgaaede i kommende Aar og maaske tjene andre Kvægholdere til Belæring om, hvorledes man ikke skal bære sig ad.

Tallene vise, at for adskillige af Korrespondenterne har det i Vinteren 1890—91 tilsyneladende kostet noget mere at producere 1 Pd. Mælk end i den nærmest foregaaende Vinter, der dog ingenlunde var særlig gunstig. — Nr. 9, der forrige Vinter led af Halmmangel, har denne Gang været bedre stillet. Men foruden Nr. 2, for hvem Kastning, som allerede omtalt, er den væsentligste Aarsag til det daarlige Resultat, have Gaardene Nr. 1, 3, 4, 12, 13, 15, 18, 23 og 27 havt en betydelig dyrere Mælkeproduktion, medens derimod Nr. 22 viser en væsentlig Fremgang, og mange staa omtrent som de foregaaende Aar.

For Nr. 12 og 15 tyde Tallene i Tabel II b nærmest paa, at der sidste Vinter er givet Kørerne et noget større Foder, end de med Fordel have kunnet omsætte. De andre ovenfor nævnte, nemlig Nr. 1, 3, 4, 13, 18, 23 og 27 synes derimod alle særlig at have begaaet den Fejl, som Nr. 22 rimeligvis havde gjort det foregaaende Aar, men denne Gang heldig har undgaaet, nemlig at give et vel stort Kvantum Hø ved Siden af en stor Mængde Kraftfoder og Rodfrugter. Ganske vist er den Mulighed tilstede,

Tabel II a. Vinterfodringen 1890—91.

Mælkeriernes Nr.	pCt. Kælvere indenl. Januar	Opfodret pr. Ko af beregnede Kraftfoderenheder.							Foderets Værdi i Kr.	Pd. Mælk pr. Ko.	100 Pd. kostet at producere. Kr.					
		Kraftfoder	Kløver og Vikkehavrehøj	Enghøj	Runkelroer og Gulerodder	Turnips og Rutabaga	Ialt	I Gennemsnit pr. Dag af			1890—91	1889—90	1888—89	1887—88	1886—87	
								Kraftfoder								helt Foderet
1	55	971	756	166	48	369	2310	4.9	11.6	115.50	2927	3.95	3.16	2.11	2.83	3.03
2	19	1438	212	156	560	-	2366	6.5	10.8	118.30	1922	6.15	4.15	5.90	4.29	4.64
3	57	834	1280	-	720	85	2919	3.6	12.6	145.95	2595	5.63	-	-	-	-
4	21	1482	900	42	250	-	2674	6.9	12.3	133.70	1911	7.00	5.10	5.34	4.50	-
5	49	1421	110	227	37	22	1817	6.8	8.7	90.85	2793	3.25	3.37	3.08	3.17	3.38
6	35	920	-	154	417	-	1491	5.1	8.2	74.55	2327	3.20	3.08	-	4.35	3.48
7	64	1474	408	-	490	87	2459	6.1	10.2	122.95	3121	3.94	3.88	-	-	-
8	45	245	680	461	-	172	1558	1.2	7.6	77.90	1877	4.15	3.61	-	-	-
9	47	646	-	244	-	160	1050	3.2	5.2	52.50	1343	3.91	5.55	3.12	-	-
10	56	1029	261	163	509	-	1962	4.7	9.9	98.10	3444	2.85	3.16	-	2.54	2.11
11	58	1629	477	-	364	-	2470	7.7	11.6	123.50	2988	4.13	4.04	3.60	4.02	4.26
12	50	1185	589	-	883	79	2736	5.8	13.3	136.80	2686	5.09	4.31	5.36	5.42	4.28
13	57	1208	1054	-	176	78	2516	5.6	11.7	125.80	2514	5.00	-	-	-	-
14	52	1293	374	234	572	16	2489	6.4	12.3	124.45	3304	3.77	3.49	4.12	3.47	3.57
15	53	906	569	-	860	-	2335	4.3	11.0	116.75	2980	3.92	3.20	3.50	3.65	-
16	51	1250	153	238	-	284	1925	6.0	9.3	96.25	2614	3.68	3.71	3.01	2.88	3.40
17	50	613	-	742	844	-	2199	2.9	10.4	109.95	3201	3.43	3.32	3.12	3.50	3.60
18	49	1197	746	104	652	-	2699	5.7	12.8	134.95	2222	6.07	4.13	4.78	4.16	5.02
19	58	1379	442	276	-	-	2097	6.2	9.5	104.85	3349	3.10	2.24	3.64	3.54	2.39
20	48	1471	231	241	279	78	2300	7.6	11.9	115.00	2664	4.32	-	-	-	-
21	33	940	215	150	-	72	1377	4.4	6.5	68.85	1821	3.78	3.66	5.76	5.25	4.90
22	27	712	667	134	260	-	1773	3.5	8.6	88.65	2400	3.69	5.44	4.20	5.70	-
23	45	1600	988	85	371	60	3104	7.0	13.5	155.20	3090	5.02	4.69	5.72	-	-
24	53	1024	944	35	-	244	2247	4.5	10.0	112.35	3255	3.48	3.44	-	-	-
25	33	1319	270	251	645	16	2501	6.1	10.8	125.05	3131	3.99	-	-	-	-
26	36	1509	44	-	280	186	2019	8.3	11.2	100.95	2649	3.81	4.22	3.76	3.88	3.79
27	45	1616	518	-	78	345*)	2557	7.6	12.0	127.85	2085	6.13	4.81	4.31	-	-
28	54	676	908	-	-	225	1809	3.4	9.1	90.45	2245	4.03	-	-	-	-

*) Sukkerroeaffald.

Tab. II b.

Mælkeriernes Nr.	Aargang	pCt. Kælvere inden 1ste Januar	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko	Mælkens Produktionspris Øre pr. Pd.	Mælkeriernes Nr.	Aargang	pCt. Kælvere inden 1ste Januar	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko.	Mælkens Produktionspris Øre pr. Pd.
1	1888-89	55	3.8	5.3	3024	2.11	15	1888-89	54	6.0	9.3	2920	3.50
	89-80	42	3.9	8.3	2839	3.16		89-90	51	5.7	9.2	2944	3.20
	90-91	55	4.9	11.6	2927	3.95		90-91	53	4.3	11.0	2980	3.92
2	1888-89	45	8.8	12.9	2263	5.90	16	1888-89	37	5.3	7.6	2572	3.01
	89-90	47	6.9	9.4	2175	4.15		89-90	40	6.7	9.3	2423	3.71
	90-91	19	6.5	10.8	1922	6.15		90-91	51	6.0	9.3	2614	3.68
4	1888-89	37	8.5	12.6	2493	5.34	17	1888-89	52	4.1	11.5	3736	3.12
	89-90	36	7.2	11.3	2305	5.10		89-90	20	3.7	11.4	3252	3.32
	90-91	21	6.9	12.3	1911	7.00		90-01	50	2.9	10.4	3201	3.43
5	1888-89	59	6.5	7.7	2892	3.08	18	1888-89	41	5.9	11.6	2596	4.78
	89-90	53	6.4	8.4	2762	3.37		89-90	44	5.6	9.6	2128	4.13
	90-91	49	6.8	8.7	2793	3.25		90-91	49	5.7	12.8	2222	6.07
6	1889-90	45	6.4	10.5	3166	3.08	19	1888-89	53	6.2	10.5	2967	3.64
	90-91	35	5.1	8.2	2327	3.20		89-90	55	5.0	6.7	3016	2.24
7	1889-90	59	7.4	9.9	2810	3.88		90-91	58	6.2	9.5	3349	3.10
	90-91	64	6.1	10.2	3121	3.94	21	1888-89	45	4.2	10.1	1970	5.76
8	1889-90	49	1.8	6.3	1839	3.61		89-90	48	5.6	8.4	2420	3.66
	90-91	45	1.2	7.6	1877	4.15		90-91	33	4.4	6.5	1821	3.78
9	1888-89	41	2.7	4.3	1329	3.12	22	1888-89	33	3.9	10.0	2491	4.20
	89-90	44	3.0	5.9	935	5.55		89-90	33	4.5	12.4	2222	5.44
	90-91	47	3.2	5.2	1343	3.91		90-91	27	3.5	8.6	2400	3.69
10	1889-00	58	4.5	9.0	3028	3.16	23	1888-89	34	5.7	11.5	2154	5.72
	90-91	56	4.7	9.9	3444	2.85		89-90	38	8.6	12.5	2835	4.69
11	1888-89	57	7.6	9.8	3048	3.60		90-91	45	7.0	13.5	3090	5.02
	89-90	53	7.1	11.1	2969	4.04	24	1889-90	62	5.7	9.3	2885	3.44
	90-91	58	7.7	11.6	2988	4.13		90-91	53	4.5	10.0	3255	3.48
12	1888-89	24	7.6	10.9	2046	5.36	26	1888-89	54	9.5	10.9	2629	3.76
	89-90	-	6.0	10.7	2571	4.31		89-90	60	8.6	11.3	2486	4.22
	90-91	50	5.8	13.3	2686	5.09		90-91	36	8.3	11.2	2649	3.81
14	1888-89	50	7.4	11.4	3018	4.12	27	1888-89	57	6.4	9.1	2436	4.31
	89-90	51	6.4	12.1	3405	3.49		89-90	51	6.6	10.1	2330	4.81
	90-91	52	6.4	12.3	3304	3.77		90-91	45	7.7	12.0	2085	6.13

at Høet nogle Steder som f. Ex. Nr. 3 og 4 angiver, har været saa udvasket, at Næringsværdien bliver for højt angivet ved de anvendte Reduktionstal, men sees der hen til Fodringen og de gode Resultater hos Nr. 17, 24 og 28, maa man uvilkaarlig komme til at antage, at disse tre have anvendt Høet mest økonomisk, medens de andre 7 have ødslet mere eller mindre med det ved at give det til Dyr, der forud havde nok at bestille med Kraftfoder og Rodfrugter og derfor ikke fuldt udnyttede det mindre let fordøjelige Hø, hvoraf maaske en større eller mindre Del for Mælkeudbyttets Skyld ligesaavel kunde have været Halm.

Nr. 28, der baade er en god Økonom og en særlig erfaren Mælkermand, og som for 2—3 Aar siden har købt Gaarden, skriver om de her omtalte Forhold:

»Aaret 1890—91 har for mig været betydelig bedre end det foregaaende nærmest dog nok begrundet paa, at Køerne ved bedre Røgt og Behandling end i min Formands Tid ere komne til Kræfter og derved have vundet i Ydeevne . . . Høet svarer til et dagligt Foder til de Køer, som have kælvet, af 6 Pd. Hø pr. Ko til April og fra den Tid 7 Pd. pr. Ko . . . Vikkehavren, moden graa Havre med Masser af Vikker i, fik Kælvekøerne desuden et Foder af om Dagen fra Midten af December til Midten af Marts, det blev regnet for 1 Pd. Korn pr. Ko; de fik saa samtidig kun 3 Pd. Kraftfoder og malkede udmærket. Senere fik de 4 Pd. og lige mod Slutningen 4½ Pd. Kraftfoder.«

Tallene synes ret tydelig at tilkjendegive, at skulle Køerne betale 2—3 Givter Hø daglig, bør de fleste kun have lidt Kraftfoder. Og har man ved Siden af godt, velbjærget Hø ogsaa udvasket Hø, bør dette vistnok fortrinsvis gives til de Køer, som faa mindst Kraftfoder; og hellere end at give Goldkøer Korn, maa man rimeligvis i saa Tilfælde give dem det mindst værdifulde Hø, som de andre Køer dog ikke kunne udnytte meget bedre end Halm.

Mange af Korrespondenterne skrive om, at de have anvendt en meget mindre Mængde Klid end sædvanlig, og at de paa Grund af de stigende Priser endnu yderligere mindske Forbruget. Dette Forhold illustreres, som det

senere skal vises ved de statistiske Oplysninger for hele Landet, men allerede her maa denne Kjendsgjerning paa-peges, idet 26 Gaarde forrige Vinter gjennemsnitlig anvendte 472 Pd. Klid til hver Ko, medens de 28 Gaarde i sidste Vinter ikke en Gang gav gjennemsnitlig 200 Pd. altsaa mindre end Halvdelen. — Dette formindskede Klidforbrug skyldes vel i Hovedsagen Klidens Prisstigning; men for en Del staaer det utvivlsomt ogsaa i Forbindelse med, at den stigende Anvendelse af Rodfrugter særlig gjør Anvendelsen af kvælstofrige Kager ønskelig, og at man har lært i væsentlig Grad at undgaa den for Smørret uheldige Indflydelse af visse Kager ved samtidig at anvende smaa Mængder af flere Slags. — Fra flere Gaarde meddeles det dog, at Solsikkekager ikke kunne anvendes, uden at Smørret faaer en noget mangelfuld Kvalitet, og mange skrive, at de ikke kunne eller nødvendig ville undvære gode Rapskager i Foderblandingen. — Enkelte ynde særlig Kokuskager (og Maltspirer); men iøvrigt ere Palmekager, Bomuldsfrøkager, Solsikkekager og Jordnødkager de ved Siden af Rapskager mest anvendte.

Den store Høst af Halm og Hø blev ikke opbrugt i Vinteren 1890—91. — Paa en enkelt Undtagelse nær meddele alle Korrespondenter, at der de fleste Steder var Halm og hist og her ogsaa Hø til Rest, som kunde være til Raadighed for Staldfodring om Sommeren. — For at spare Kræftfoder og dog faa Mælkemængden forøget, vilde de fleste Landmænd dog helst have Udbinding saa tidlig som muligt, men Foraarsgræsningen var ingenlunde særlig god, og Køerne malkede kun tarvelig. — Udbindingen fandt Sted hos Nr. 11 den 8de Maj, hos Flertallet efter Midten af Maaneden og hos Nr. 7 endog først den 29de Maj.

Den første Del af Græsperioden var noget kold og tør, saa at Nr. 9 endog skriver at »paa Grund af Tørken i Juni Maaned var Græsset en Tid ikke rigeligt«, hvorimod det senere, da Regnen kom, nogle Steder blev for vaadt

Tab. III. Sommerfodring

Mælkeriernes Nr.	Koholdets Størrelse	Antal Græsblade	Produktion pr. Ko						Mælkeforbrug til 1 Pd.		Salgspris pr. 100 Pd.		
			Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. Ost.	Pd. Svin	Skummet Mælk anvendt		Smør	frisk Ost	Smør	Ost	Svin
							Salg Pd.	Kalve og Hus-holdning					
1	104	147	1633	59	75	156	.	238	27.2	12.7	96.92	18.00	28.08 †)
2	77	153	1800	61	62	95	96	327	28.0	15.6	87.60	19.80	26.80 †)
3	140	92	983	39	29	58	21	294	25.0	13.0	92.43	12.50	26.00 †)
4	143	155	2257	72	99	74	37	228	31.2	13.9	88.42	17.00	27.00 †)
5	35	155	2287	75	120	74	19	361	29.4	13.4	90.70	16.92	29.20 †)
6	201	138	2368	91	103	94	19	423	25.6	13.4	90.00	14.00	31.00 †)
7	152	97	1434	57	55	112	23	123	24.9	15.1	89.82	14.00	30.61
8	66	154	1502	53	29	144	-	546	27.5	13.2	87.40	18.00	27.30
9	165	172	1788	57	57	130	5	164	30.8	16.0	87.50	20.00	28.00
10	42	147	2121	72	11	104	48	571	27.5	14.0	93.00	25.00	27.50
11	81	132	1955	64	57	95	6	412	30.3	12.0	87.43	24.10	29.73 †)
12	163	138	2359	73	78	-	200	507	30.1	14.0	93.43	14.00	-
13	82	147	1949	83	74	82	70	408	24.0	13.6	92.43	20.00	27.50 †)
14	83	162	2287	-	-	105	-	-	27.7	13.54	88.20	17.47	30.00 †)
15	174	118	2746	91	113	186	13	283	27.4	12.4	93.58	18.50*)	29.80 †)
16	74	139	1609	56	68	116	30	280	28.2	12.0	87.04	19.00	30.00
17	32	168	2168	60	40	76	217	441	33.5	13.7	88.20	20.00	28.30 †)
18	58	153	2241	85	63	-	105	295	26.3	13.2	96.00	22.00	-
19	30	151	1937	67	48	79	-	723	24.7	12.0	83.10	-	26.50 †)
20	98	139	2372	95	62	98	46	867	24.4	15.3	90.90	20.00	29.20 †)
21	200	153	1757	5**)	-	-	21	152	34.2	-	93.43	-	29.50 †)
22	45	165	2000	68	-	130	-	133	29.5	-	88.43	-	27.10
23	170	125	2121	81	72	125	18	253	24.0	13.3	93.43	16 16	30.50 †)
24	180	141	1792	68	39	151	37	339	26.0	14.1	90.50	26.00	27.87 †)
25	153	114	1970	69	67	114	16	307	24.5	14.1	93.95	15.00	31.63
26	46	-	2618	91	71	65	335	512	27.5	13.9	103.10	18.20	30.80 †)
27	135	153	1739	62	47	50	92	443	26.5	14.8	88.75	13.00	28.00 †)
28	34	160	2272	82	40	116	-	449	27.7	12.9	86.40	22.00	28.11 †)

*) Der blev lavet 8454 Pd. Sødmælksost, som solgtes til 60 Øre pr. Pd; ogsaa 119 har lavet en Del Sødmælksost.

***) Der solgtes 306306 Pd. Sødmælk, eller 1532 Pd. pr. Ko, til 4,25 Øre pr. Pd.

†) Gjennemsnitspris for hele Aaret.

Mælkerindbytte paa 28 Gaarde i 1891.

Foder pr. Ko				Mælkerisystem	Anmærkning	Sommeren 1890	
Pd. Kløverhø	Pd. Enghø	Tdr. Land Grass-areal	Pd. Mælkeudbytte pr. Ko			Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør	
23	115	115	c. 0.7	Is $\frac{9}{6}$ — $\frac{9}{6}$, ellers Bøtter.	Rigelig Græsning.	1720	28.4
-	-	-	c. 0.8	Vand og Is.	Det halve Antal vare Kastere.	2115	28.0
4	-	-	c. 0.7	B. & w.s Centrifuge,	Staldfodring $\frac{10}{6}$ — $\frac{22}{7}$, Besætningen meget ung.	-	-
-	-	-	c. 1.0	Fade & Is.	Isen slap op i August.	2373	31.3
-	-	-	c. 1.0	Lavals K Centrifuge.	Smørret ønskes bedre.	2627	29.2
4	-	630	c. 0.5	B. & W.s Centrifuge.	Rigeligt Græs og Grøntfoder.	2354	25.3
9	66	-	c. 1.0	Turbineseparator.	Staldfodring $\frac{28}{6}$ — $\frac{25}{7}$.	1910	25.0
-	-	-	e. 1.1	K. & H.s Centrifuge.	Bøtter indtil $\frac{1}{9}$ 1890.	1799	29.5
-	-	-	c. 1.2	Is $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{8}$, ellers Bøtter.	I Juni Græsning ikke rigelig	1469	-
-	-	-	c. 0.8	Vand.	Meget rigelig Græsning.	2022	32.4
23	62	-	c. 0.9	Is til $\frac{15}{8}$, derefter Fade.	Staldfodring $\frac{13}{7}$ — $\frac{7}{8}$.	1942	30.0
-	-	-	c. 1.3	B. & W.s Centrifuge.	Staldfodring $\frac{7}{7}$ — $\frac{23}{7}$.	2444	27.5
-	-	-	c. 1.0	Laval's Separator.	Rigelig Græsning hele Sommeren.	-	-
55	42	42	c. 0.8	B. & W.s Centrifuge.	Regnskabet omfatter $\frac{1}{10}$ — $\frac{27}{10}$ 90 og $\frac{18}{5}$ — $\frac{1}{10}$ 91.	2407	26.7
40	-	-	c. 1.7	B. & W.s Centrifuge.	Staldfodring $\frac{23}{6}$ — $\frac{26}{7}$.	2244	27.6
54	-	135	c. 1.5	Is og Bøtter.		1630	28.9
77	-	-	c. 0.5	Is	Særdeles rigelig Græsning.	1957	32.0
-	207	-	c. 0.6	Is	Høet givet som Natfoder.	2018	25.9
-	-	-	c. 1.5	Fade og Is.	Tilvirket lidt Sødmælksost.	2123	28.0
15	-	82	c. 0.8	Turbineseparator.	Staldfodring $\frac{22}{6}$ — $\frac{22}{7}$.	-	-
-	-	-	c. 0.7	Mælken sælges.		2247	26.0
-	-	-	c. 0.9	Mælkekjærning.		2315	27.9
-	88	-	c. 0.8	B. & W.s Centrifuge.	Rigelig Græsning.		
-	-	-	-	-	Staldfodring $\frac{22}{6}$ — $\frac{29}{6}$ og $\frac{3}{7}$ — $\frac{28}{7}$.	1985	23.6
-	280	-	c. 0.7	B. & W.s Centrifuge.	Rigelig Græsning.	1936	26.5
39	-	80	c. 1.2	B. & W.s Centrifuge.	Staldfodring $\frac{16}{6}$ — $\frac{19}{7}$.	-	-
55	-	-	c. 0.5	B. & W.s Centrifuge.	$\frac{2}{3}$ af Besætningen staldfodres.	2567	27.1
-	-	-	c. 0.9	B. & W.s Centrifuge.	Pasteurisering af al Sødmælken	2034	27.7
-	-	-	c. 1.3	Bøtter og Is.	Rigelig Græsning.	-	-

for Køerne som f. Ex. hos Nr. 8, der skriver: »Her paa Gaarden kneb det en Tid, da vi paa Grund af den vaade Sommer ikke kunde faa Køerne i Engene førend hen i September Maaned«. — Men iøvrigt foreligger der talrige Udtalelser om rigelig og endog meget rigelig Græsning, medens der samtidig angives, at Køerne ikke have malket saa godt som det var at ønske, vistnok særlig fordi de i lang Tid bestandig vare vaade. Nr. 1 skriver saaledes »Græsningen overordentlig rigelig, Mælkemængden desuagtet tarvelig.«

Staldfodring var de fleste Steder ikke nødvendig og er, som det fremgaaer af Tabel III, kun bleven anvendt paa 9 af de 28 Gaarde. — To Somre med saa rigelig Græsning som 1890 og 1891 ere imidlertid temmelig sjældne her i Landet, og danske Landmænd bør ikke af disse to Aars Erfaringer lade sig forlede til at undlade paa bedst mulig Maade efter de stedlige Forhold at forberede sig paa at kunne anvende delvis Sommerstaldfodring, der ofte vil være nødvendig, naar Juli og August bliver tør, og Køerne ikke maa udsættes for at sulte.

Tallene i Tab. III vise, at for flere af Korrespondenterne var Udbyttet af Sommergræsningen ikke fuldt saa godt i 1891 som i 1890, der jo ogsaa som i forrige Aars Beretning fremhævet var gunstigere end almindelig, særlig ved at muliggjøre et kun lille Forbrug af det dyre Kraftfoder. — Angaaende Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør stiller Forholdet sig paa de fleste Gaarde omtrent ens begge Aar. Enkelte Steder er der Fremgang, som særlig skyldes, at man ikke saa meget som tidligere savnede Afkølingsmateriale ved Flødeafsætningen; men nogle som f. Ex. Nr. 3 og 4 beklage sig dog over, at Isen slap op i Begyndelsen af August. — Trods den særlig gunstige Isvinter var der altsaa nogle, der havde samlet for lidt Is, — og dette var som sædvanlig endnu mere Tilfældet paa Andelsmælkerierne end paa Herregaardene. — Nr. 28 svarer paa Spørgsmaalet, om han har haft tilstrækkelig Is: »Ja, naar jeg har Is til det ene Maal Mælk, kan det køle Mælkestuen

saa meget, at det andet Maal Mælk kan holde sig i Blikbøtter i 36 Timer.«

En af Korrespondenterne, som forrige Aar tilfældig kom i Besiddelse af en Jerseykvie, der som lille Kalv var bleven sat i Land fra et Skib, som kort før havde anløbet Jerseyøerne, skriver »Jerseykoen befinder sig i bedste Velgaaende og er atter med Kalv, destoværre kun ved en jydsk Tyr, da vi ingen anden have her i Egnen. Den gav i den bedste Tid 19 Pd. Mælk daglig, hvoraf der efter anstilt Prøvekjærning kun brugtes 14 Pd. til 1 Pd. Smør Den Slags Kreaturer skulde man have nogle flere af.«

To andre Korrespondenter bruge ved Hjælp af Docent Fjords Kontrolcentrifuge at anstille regelmæssige Undersøgelser af hver enkelt Kos Mælk i Besætningen. Begge Steder er der iagttaget karakteristiske Forskjelligheder i Mælkens Fedme hos mange af de enkelte Individder, og det ene Sted er det konstateret om en af de Køer, der fortrinsvis ifølge Legemsbygning fortjener at være Tyremoder, at den giver ikke alene meget, men ogsaa fed Mælk, hvorfor nu udelukkende dens Sønner benyttes som Springtyre paa Gaarden.

Hvad Smørrets Kvalitet angaaer, skrives det fra flere af Gaardene, at der om Sommeren ofte eller altid er lidt Vanskelighed ved at tilfredsstille Smørhandlernes Fordringer Det er særlig Tilbøjelighed til at blive fedtet og bitter, der omtales, — Fejl, der uden Tvivl i hvert Fald i nogle Tilfælde maa tilskrives det Forhold, at Hovedmængden af Køerne kælte om Efteraaret og først paa Vinteren, hvoraf følger, at man allerede i August kun har en ringe Mælkemængde, saa at daarlig Mælk fra Gammelmalkere, der burde goides, forholdsvis let kan komme til at gjøre Skade særlig ved at vanskeliggjøre Syrning og Kjærning. Og dette Spørgsmaal om daarlig Mælk kan netop mod Slutningen af Sommeren faa forøget Betydning nogle Steder formedelst den Kjendsgjærning, at Sortering af Køerne og Udrangering af Individder med alle mulige Skavanker, Brummere og gjentagne Omløbere, Køer med Yversyg-

domme o. s. v., kun finder Sted ved Indbindingen, da Ulykkesfuglene sættes paa Fedestald, medens adskillige af dem burde have været udsat længe forinden, baade fordi de kun gave lidt Mælk for Foderet, og fordi Mælken forringede Smørrets Kvalitet.

I Tab. IV findes en Opgjørelse for Udbyttet af skummet Mælk, Svinehold og Osteproduktion. — Som allerede omtalt i sidste Aars Beretning vare Ostepriserne stigende i 1890, og denne Stigning har været tiltagende i forbausende Grad igennem hele Aaret 1891. I flere Egne af Landet har der næsten ingen Ost været at faa at købe, og endog Centrifugeost er i stor Mængde mod Aarets Slutning bleven betalt med 20—30 Øre pr. Pd. i halvlagret Tilstand — Priser, som det for to Aar siden maatte ansees for umuligt nogen sinde at naa. — Af Priserne i Tab. I og II sees imidlertid, at ingenlunde alle Korrespondenterne have draget stor Fordel af denne stigende Konjunktur, thi samtidig med at Nr. 24 angiver at have faaet 26 Øre pr. Pd. Ost, have andre solgt til 12,5—13—14 og 15 Øre pr. Pd., af hvilke nogle angive som Grund til den lave Pris, at »Osten har været solgt forud til fast Pris for et Aar«, hvilket aabenbart har været til stor Fordel for Ostehandleren, men ikke for Producenten, og iøvrigt er en Handelsmaade, som det er forunderligt, at Landmændene ville benytte; thi ere Konjunkturerne stigende som i dette Tilfælde, faa Handelsmændene en uforholdsmæssig stor Fordel, og under faldende Konjunkturer vide de oftest at trække sig tilbage enten ved at gjøre Udsættelser mod Kvaliteten eller ved at vise sig som saa daarlige Betalere, at Producenten seer sig nødsaget til at bryde Kontrakten uden at faa Fordel af den og sælge Varerne andensteds.

Paa Spørgsmaalet om det har været forbundet med Vanskelighed at tilvejebringe det fornødne Personale, hvorpaa enkelte svare nej, medens Flertallet klager stærkt over Vanskeligheder med at faa Malkningen udført tilfredsstillende, svarer Nr. 24 »Ja! aldeles forfærdeligt, — kunde

Tab. IV. Udbytte af skummet Mælk,
Svinehold og Osteproduktion 1890—91.

Mælkeriernes Nr.	Svineholdet						Sk. Mælk pr. Ko		Oste- produktion pr. Ko		Udbytte pr. Ko af Svin, Ost og skum. Mælk		
	Solgt Griso pr. Ko Kr.	Solgt og forbrugt Fedesvin pr. Ko (levende Vægt)			Kraftfoder til Svinene (pr. Ko)		Ialt med Fradrag af Kraftfoderets Værdi	Salg. Kr.	Til Kalve og Hus- holdningsbrug Kr.**)	Pd. frisk Ost	Kr.***)	Ialt Kr.	Med Fradrag af Svinenes Kraftfoder Kr.
		Forbrugt Pd.	Solgt Pd.	Kr.	Pd.	Kr.							
1	4.38	19	292	87.39	729	36.45	46.56	0.13	11.28	182	29.52	123.94	77.38
2	0.04	43	147	50.92	625	31.25	19.71	2.85	7.34	118	19.72	80.87	61.16
3	5.21	18	98	30.16	513	25.65	9.72	0.31	14.78	123	14.00	64.46	38.81
4	3.97	20	127	39.69	282	14.10	29.56	1.19	7.56	163	24.99	77.40	63.30
5	0.79	51	97	43.22	476	23.80	20.21	0.45	19.16	219	32.24	95.86	72.06
6	-	17	197	62.26	688	34.40	27.86	0.28	11.00	213	26.88	100.42	66.02
7	0.27	13	211	68.57	947	47.35	21.49	0.38	7.31	150	17.55	94.08	46.73
8	-	19	182	54.67	500	25.00	29.67	-	19.64	34	5.56	79.87	54.87
9	-	22	154	48.88	643	32.15	16.73	0.20	11.26	57	9.20	69.54	37.39
10	6.14	15	193	57.20	636	31.80	32.54	2.06	20.45	46	9.25	95.10	63.30
11	-	23	166	56.19	799	39.95	16.24	0.38	16.21	165	32.56	105.34	65.39
12	-	-	-	116.45	1902	95.10	21.35	4.37	16.49	175	21.98	159.29	64.19
13	-	12	151	44.83	323	16.15	28.68	2.10	13.85	105	18.80	79.58	63.43
14	4.63	35	175	58.80	636	31.82	31.61	-	-	-	-	-	-
15	0.65	11	360	110.56	1256	62.80	48.41	0.41	14.00	190	45.72	171.34	108.54
16	-	12	220	69.60	739	36.95	32.65	1.08	10.46	171	29.26	110.40	73.45
17	-	-	151	42.73	279	13.95	28.78	8.38	15.06	147	26.40	92.57	78.62
18	13.52	-	-	61.28	413	20.65	54.15	3.45	11.19	108	21.34	110.78	90.13
19	-	75	83	41.87	306	15.30	26.57	-	30.25	90	24.01	96.13	80.83
20	3.96	47	149	57.23	554	27.70	33.49	0.62	11.95	99	16.65	90.41	62.71
21	0.90	8	88	27.73	71	3.55	25.08	0.66	9.68	33	6.30	45.27	41.72
22	7.76	13	246	70.19	824	41.20	36.75	-	15.41	-	-	93.36	52.16
23	-	14	235	75.95	790	39.50	36.45	0.54	11.93	175	23.79	112.21	72.71
24	-	27	275	84.17	851	42.55	41.62	0.81	14.24	68	14.30	113.52	70.97
25	6.80	24	180	60.49	782	39.10	28.19	0.61	12.08	192	25.95	105.93	66.83
26	-	38	91	39.73	689	34.45	5.28*)	7.98	16.98	149	23.18	87.87	53.42
27	-	12	87	37.72	370	18.50	19.22	1.66	14.44	96	10.78	64.60	46.10
28	3.43	34	198	65.22	576	28.80	39.85	-	20.03	47	9.24	97.92	69.12

*) Stor Dødelighed blandt de unge Svin.

**) Den skummede Mælk beregnes til $1\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd.

***) Hvor Ostens Svind ej er opgivet, er beregnet 10 pCt. for frisk og 20 pCt. for lagret Ost. Og hvor Ostprisen ej er opgivet, er den beregnet til 21 Ø. pr. Pd.

en Tid af Sommeren ikke lave Ost af Mangel paa Folk«. Men Ostehandelen har iøvrigt hele Aaret været saa livlig, at det tidligere ofte besværlige Arbejde i Ostekamrene iaar har været usædvanlig let; thi Efterspørgslen har holdt de fleste Hylder tomme. — Nu ere Priserne saaledes, at hvor daarlig end Osten er, kan man faa 20 Øre pr. Pd. for den, og følgelig laver man mange Steder, ikke mindst fordi Svinepriserne ere lave, saa megen Ost, som man kan skaffe Mælk til. Der er derfor al mulig Anledning til at advare mod nu atter at fremkalde en saadan demoraliserende Overproduktion af Ost, som vi havde for 5—6 Aar siden; thi det maa erindres, at vore Oste ikke kunne finde Kjøbere udenfor Landet, og at Efterspørgslen derfor tilfredsstilles, naar et til Landets Forbrug tilstrækkeligt Kvantum udbydes. — Særlig maa der advares imod at holde paa Osten og fortsætte Produktionen, til Ostekamrene blive fyldte; thi derved vil foranlediges, at naar August naaes, og Ostene blive vanskelige at passe, ville alle Folk sælge samtidig, og saa holde Ostehandlerne sig tilbage, fordi de naturlig frygte dalende Priser, som ville berøve dem enhver Fortjeneste. — Den enkelte Producent bør derfor helst stadig sælge bort af sine Oste, og falde Priserne formedelst Mangel paa Efterspørgsel, bør Produktionen formindskes, længe før den Dag naaes, da Ostekamrene ere fyldte med Ost, som ingen vil købe, og som uundgaaeligt svinde stærkt for hver Maaned, der gaaer.

To af Korrespondenterne have i Sommertiden lavet en Del Sødmælksost, Nr. 15 endog 8454 Pd., som er solgt til 60 Øre pr. Pd., og endvidere kan det anføres, at enkelte større Mælkerier have forsøgt foruden den sædvanlige Skummetmælksost efter Bestilling fra Ostehandleren at lave en bedre Ost ved Tilsætning af Sødmælk til Centrifugemælken.

De stærkt stigende Ostepriser have naturlig foranlediget, at Prisen paa den skummede Mælk her i Opgjørelsen er forhøjet fra 1 til $1\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd. for det Kvantums Vedkommende, der er anvendt til Husholdning, Kalve,

Føl m. m., hvorimod det Kvantum, der er solgt, er beregnet efter den fra hvert Sted opgivne Pris, som findes anført i Tab. III.

Har der været Tilfredshed med Ostepriserne, har der til Gjengjæld hele Aaret lydt Utilfredshed med de langt vigtigere Svinepriser, og særlig vare Priserne paa Smaagrise mod Slutningen af Sommeren ligesaa fabelagtig lave, som Ostepriserne vare høje. — Sees der hen til den samlede Indtægt af Svineholdet paa hver af de 28 Gaarde, er der dog kun to, nemlig No. 3 og 26, for hvem Resultatet maa siges at være helt elendigt, og No. 3 skriver, at Svinestalden er under Ombygning, medens No. 26 angiver, at Resultatet er blevet saa daarligt paa Grund af Sygdom, idet et stort Antal Svin døde i en Alder mellem 2 og 4 Maaneder. Men paa den anden Side have mange Gaarde, hvor man paa Grund af de foregaaende Aars Konjunkturer har indrettet sig paa at have et stort Svinehold, ikke haft Indtægt i Forhold til den store Mængde Svin, der er produceret, idet navnlig Sommerpriserne vare lave for Svinene og temmelig høje for Kraftfoderet, hvilket særlig falder i Øjnene for saadanne Gaardes Vedkommende som No. 2, 9, 11 og 12. — Iøvrigt skal den Bemærkning ikke tilbageholdes, at en Gjennemsnitspris paa Kraftfoder af 5 Øre pr. Pd. rimeligvis er lidt for høj for adskillige Gaardes Vedkommende, idet en større eller mindre Del af den Sæd, Svinene faa, jo ikke er fuldvægtig Handelsvare.

Om Prisen paa Smaagrise, der i 1890 holdt sig meget høj, fordi Exporten af levende Svin til Tyskland atter kom i Gang, skriver Nr. 25, at han i Februar og Marts med Lethed opnaaede 15 Kr. pr. Stk. for pæne Grise, men samtidig kostede de i Vensyssel kun 9 Kr. — Paa Fyen var Prisen om Foraaret 10—12 Kr. pr. Stk. Men jo længere man kom hen paa Sommeren, desto lavere bleve Priserne, og da i Høst Sæd og Foderstoffer steg stærkt i Pris, kunde man paa Torvene købe gode Maanedsgrise for 2—4 Kr. pr. Stk. — en Pris, til hvilken det kan betale sig at slagte dem og spise dem stegte, som

Englænderne endnu gjøre det, og som ogsaa forhen har været brugt her i Landet. — Desværre lode mange sig af de lave Grisepriser foranledige til at indskrænke Soholdet, og der er dog størst Sandsynlighed for, at Foraaret 1892 atter vil bringe gode Priser, idet der alene her i Landet i Foraarsmaanederne vil være Brug for henved en halv Million Smaagrise foruden dem, der muligvis vil kunne exporteres til Norge.

Overskuds-Udførsel af

	levende Svin	Flæsk
1881—82	248.000 Stk.	9.254.000 Pd.
82—83	312.000 —	11.979.000 —
83—84	310.000 —	25.907.000 —
84—85	189.000 —	19.200.000 —
85—86	193.000 —	19.900.000 —
86—87	249.000 —	28.000.000 —
87—78	60.378 —	59.800.000 —
88—89	21.530 —	65.400.000 —
89—90	64.737 —	58.600.000 —
90—91	196.087 —	56.393.753 —

Indførselen til Storbritannien.

Bacon fra	1891	1890	1889	1891	1890	1889
	Cwts. à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Cwts. à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Cwts. à 101 $\frac{1}{2}$ d. Pd.	Værdi i Pd. St.	Værdi i Pd. St.	Værdi i Pd. St.
Danmark.....	580868	465866	575304	1582878	1334096	1639753
Tyskland.....	3748	1390	63639	9397	3459	184659
Forenede Stater ...	2675054	2934465	2547643	4517665	4890992	4810458
Andre Lande.....	250539	388849	311558	540384	749514	652337
Ialt...	3510209	3790570	3498144	6650324	6978061	7287207

Af hosstaaende Tabeller fremgaaer det, at vor Overskudsudførsel af Svin og Flæsk ingenlunde synes at være

i Aftagen. Ifølge den danske Statistik er der i Landbrugs-aaret 1890—91 en Stigning i Udførslen af Flæsk og Svin, som beløber sig til c. 120000 Stk.; og England angiver at have faaet c. 23 pCt. mere dansk Bacon end i 1890*). Men, som det fremgaaer af Gaardenes Regnskaber, den forøgede Export har ikke skaffet Producenterne forøget Indtægt. Stigningen maa særlig tilskrives den livlige Efterspørgsel, som Gjenoptagningen af Exporten til Tyskland fremkaldte. — Landmændene ventede god Afsætning, hvorfor Svinebestanden forøgedes i Slutningen af 1890, — og da nu Grisene først en Gang vare der, maatte de gjøres færdige trods de daarlige Prisforhold i Sommeren 1891; — Slagterierne klagede endda mod Slutningen af Aaret over, at mange Svin sendtes til Slagtning, forinden den passende Størrelse var naaet.

Prisforholdene paa Bacon og paa levende Svin til Tyskland har gjort det vanskeligt for de mange Andels-slagterier at arbejde til Interessenternes fulde Tilfredshed; og f. Ex. No. 23 skriver: «Her er et Andelsslagteri, hvortil min Gaard desværre skal levere 200 Svin aarlig, men de fleste Fedesvin i Egnen gaa til Tyskland» — det er ingenlunde Svinenes Antal, der klages over, thi det er ikke for stort i Forhold til Gaardens Størrelse; men det er selve Leveringspligten og altsaa Parten i Andelsslagteriet, der er en Byrde, og som der siges »desværre« til, nu da Exporten af levende Svin atter er fordelagtig.

Om Svineslagterierne skal her iøvrigt kun nævnes, at Arbejdet angaaende en Sammenslutning af alle Svineslagterier i Danmark viste sig at være forgjæves, hvorimod alle Slagterierne med Undtagelse af 4 i Sommer paabegyndte et Samarbejde med Landhusholdningsselskabet, saaledes at dette nu kan sende telegrafisk Meddelelse til London og til de paagjældende Slagterier om den samlede Størrelse af Ugens Slagtning paa disse.

*) At de engelske og danske Tal ikke stemme overens, maa tilskrives det Forhold, at den engelske Statistik omhandler Kalenderaaret, medens de danske Tal omfatte Tiden fra Oktober til September.

Tab. V. Mælkerierne

Mælkeriernes Nr.	Kholdets Størrelse	Antal Dage*)	Opfodret til Køer og Svin, alt reduceret til Pd. Kraftfoder							Produceret pr. Ko					
			Køerne				Svinene		Ialt Værdi Kr. Ø.	Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. Ost	Sk. Mælk anv. Pd. til		
			Pd. Kraftfoder	Pd. Hø, Roer etc.	Ialt Pd.	Værdi Kr. Ø.	Pd. Kraftfoder	Værdi Kr. Ø.					Salg	Kalve og Husholdning	
1	106	353	994	1454	2448	122.40	729	36.45	158.85	4560	151	182	10	902	3
2	77	374	1438	928	2366	118.30	625	31.25	149.55	3722	123	118	175	667	1
3	145	366	878	2085	2963	148.15	513	25.65	173.80	3578	129	123	42	1182	1
4	143.5	373	1482	1192	2674	133.70	282	14.10	147.80	4168	133	163	79	605	1
5	35.8	365	1421	396	1817	90.85	476	23.80	114.65	5080	175	219	30	1533	1
6	197.5	365	1114	729	1843	92.15	688	34.40	126.55	4695	178	213	37	880	2
7	149.5	365	1493	1011	2504	125.20	947	47.35	172.55	4555	173	150	38	585	2
8	66.5	359	245	1313	1558	77.90	500	25.00	102.90	3379	117	34	-	1571	2
9	162.5	373	646	404	1050	52.50	643	32.15	84.65	3131	102	57	10	901	1
10	44	365	1029	933	1962	98.10	637	31.80	129.90	5565	189	46	103	1636	2
11	84.5	370	1752	857	2609	130.45	799	39.95	170.40	4943	159	165	19	1297	1
12	163	362	1185	1551	2736	136.80	1902	95.10	231.90	5045	162	175	291	1319	1
13	82	364	1208	1308	2516	125.80	323	16.15	141.95	4465	169	105	140	1108	1
14	83	360	1648	1223	2871	143.55	636	31.82	175.37	5591	-	-	-	-	2
15	184	364	1346	1429	2775	138.75	1256	62.80	201.55	5726	197	190	27	1120	3
16	77.5	350	1304	709	2013	100.65	739	36.95	137.60	4223	136	171	54	837	2
17	32	379	890	1586	2476	123.80	279	13.95	137.75	5369	156	147	419	1205	1
18	58	366	1197	1585	2782	139.10	413	20.65	159.23	4463	164	108	197	895	1
19	29.5	372	1379	718	2097	104.85	306	15.30	120.15	5283	172	90	-	2420	1
20	101	361	1586	850	2436	121.80	554	27.70	149.50	5036	194	99	62	1756	1
21	196	365	940	437	1377	68.85	71	3.55	72.40	3578	71	33	53	774	1
22	45	372	712	1061	1773	88.65	824	41.20	129.85	4400	146	-	-	1233	2
23	170	387	1600	1539	3139	156.95	790	39.50	196.45	5211	189	175	43	954	2
24	180	368	1024	1335	2359	117.95	851	42.55	160.50	5047	184	68	81	1139	3
25	150.5	379	1408	1202	2610	130.50	782	39.10	169.60	5101	172	192	49	966	2
26	45.5	365	1974	510	2484	124.20	689	34.45	158.65	5267	189	149	499	1358	1
27	137	366	1616	941	2557	127.85	370	18.50	146.35	3824	134	96	166	1155	1
28	35.5	359	676	1133	1809	90.45	576	28.80	119.25	4517	155	47	-	1602	2

*) »Antal Dage« vedkommer særlig Fodringen, og hvor intet er angivet, er der regnet fra Indbindingsdag til Indbindingsdag.

arsregnskab.

Produktets Værdi.				Produktionens Værdi med Fradrag af Foderets Værdi	Kvægrace	Skumningssystem	Tillagt og fedet Antal Kalve
Kr. Ø.	Sød Mælk ej anv. til Smør- og Oste- produktion à 5 Ø. pr. Pd.	Svin, Ost og skummet Mælk Kr. Ø.	Ialt Værdi Kr. Ø.				
9.50	1.70	123.94	275.14	116.29	Jydsk.	Bøtter og Is.	24
5.87	11.25	80.87	207.99	58.44	Rødt dsk. Malkekvæg.	Vand og Is.	15
31.54	9.90	64.46	205.90	32.10	Angler.	B. & W.s Centrifuge.	52
25.88	3.35	77.40	206.63	58.83	Rødt dsk. Malkekvæg.	Fade og Is.	34
59.73	9.35	95.86	274.94	159.29	Blandet Race.	Lavals K-Centrifuge.	10
74.12	5.35	100.42	279.89	153.34	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	81
59.55	5.05	94.08	268.68	96.13	Blandet Angler.	Turbineseparator.	43
20.58	3.95	79.87	194.40	91.50	Jydsk.	K. & H.s Centrifuge.	21
26.98	3.90	69.54	170.42	85.77	Jydsk.	Bøtter og Is.	49
23.96	15.30	95.10	294.36	164.46	Angler.	Vand.	26
54.35	6.00	105.34	265.69	95.29	Rødt dsk. Malkekvæg.	Is og Fade.	20
22.87	16.30	159.29	338.46	106.56	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	65
57.11	11.90	79.58	258.59	116.64	Jydsk.	Separator med Stude.	33
-	-	-	281.79	106.42	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	41
94.72	-	171.34	366.06	164.51	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	95
50.95	2.95	110.40	244.30	106.70	Jydsk.	Is og Bøtter.	13
23.63	23.70	92.57	264.90	127.15	Hollandsk.	Is.	19
54.55	4.90	110.78	280.23	121.00	Rødt dsk. Malkekvæg.	Is.	17
59.32	22.10	96.13	277.55	157.40	Ayrshire.	Fade og Is.	16
21.00	8.35	90.41	289.76	140.26	Angler.	Turbineseparator.	46
74.70	74.06	45.27	194.03	121.63	Ostfriser & Angler.	Koefoeds Centrifuge.	19
28.99	3.35	93.36	235.70	105.85	Rødt dsk. Malkekvæg.	Mælkekjærning.	8
20.27	18.35	112.21	320.83	124.38	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	34
76.38	1.30	113.52	301.20	140.70	Jydsk.	B. & W.s Centrifuge.	54
23.40	17.58*)	105.93	306.91	137.31	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	58
29.67	10.00	87.87	307.54	148.89	Rødt dsk. Malkekvæg.	B. & W.s Centrifuge.	21
23.51	9.65	64.60	207.76	61.41	Angler.	B. & W.s Centrifuge.	54
43.85	4.80	97.92	246.57	127.32	Jydsk.	Bøtter og Is.	17

) Formedelst Maskinreparation solgtes 30816 Pd. Mælk til 12³/₈ Øre pr. Kd.

I Tab. V ere Mælkeriernes Aarsregnskaber sammenstillede. — Efter en Angivelse om Gjennemsnitsantallet af Køer og det Antal Dage, Fodringsregnskabet omfatter, ere Værdierne af Kraftfoderet, Høet og Rodfrugterne anførte, som Køerne og Svinene have fortæret; dernæst er opført Produktionens Størrelse pr. Ko af Mælk, Smør, Ost og Svin, hvorefter Produktionens Værdi er udregnet efter de paa de respektive Produktionssteder virkelig opnaaede Priser, og endelig ere Tallene udregnede, som staa i Rubrikken »Produktionens Værdi med Fradrag af Foderets Værdi«, idet der med »Foderet« kun er taget Hensyn til det forannævnte af Køer og Svin fortærede Kraftfoder, Hø og Rodfrugter, men ikke til Værdien af Halm og Græs; og de fundne Tal maa altsaa være de forskjellige Korrespondenters gennem én Ko indvundne Betaling for Halm og Græs, efter at der, forsaavidt Gjødningen lades ude af Betragtningen, er tænkt fradraget Udgifterne til Kvægets Pasning, Malkningen, Mælkens Behandling, Forrentning og Vedligeholdelse af Bygninger, Inventar og selve Besætningen, om hvilke forskjellige Poster det er vanskeligt eller umuligt at faa blot tilnærmelsesvis rigtige Værdiangivelser fra Flertallet af danske Landmænd.

Hvad Udbyttet af Besætningerne, saavel Bruttoen som Nettoen angaaer, er det interessant at lægge Mærke til, at hverken Kvægracen eller Skumningssystemet synes at have nogen afgjørende Indflydelse paa Udbyttets Størrelse, og i denne Sammenhæng bør det erindres, at i Reglen ere Centrifugemælkerierne belastede med større Driftsudgifter, end de Mælkerier, der benytte de ældre Systemer, medens den forøgede Smørmængde forhøjer Udbyttet af Mælken og derfor i denne Opgjørelse bidrager til at stille Centrifugemælkerierne gunstig.

Sammenholdes den lodrette Talrække, Pd. Mælk, der angiver den aarlige Mælkemængde, med de to lodrette Talrækker, der angive Produktets samlede Værdi og Differensen mellem denne og Foderets Værdi, altsaa henholdsvis Brutto- og Nettoværdien af en Kos Mælkeydelse, vil

man se, at der er nogenlunde god Overensstemmelse mellem Mælkemængden og den Værdi, denne er udbragt i (se desangaaende Tab. VI). men at der er meget mindre Overensstemmelse mellem Mælkemængden og Nettoværdien af en Kos Mælkeydelse.

Adskillige af Regnskaberne synes at antyde, at selv om Mælkeudbyttet af hver Ko i Gjennemsnit ikke er særlig stort, saa er dog de sidste Hundrede Pund købt for dyrt, nemlig ved en ufordelagtig stor Anvendelse af Kraftfoder; og i saa Henseende er det værd at lægge Mærke til at de 7 mindste Gaarde, med Besætninger under 50 Køer, nemlig No. 5, 10, 17, 19, 22, 26 og 28 alle vise gode Resultater trods Anvendelse af Mælkekjærning og i flere Tilfælde uheldig Beliggenhed. — Den omhyggelige Pasning af Køerne og den størst mulige Hensyntagen til hvert enkelt Individ, der ingenlunde bør undervurderes, er uden Tvivl i Reglen lettest at gennemføre i de mindre Besætninger, hvor Ejeren, forudsat han selv har Interesse for Køerne, fortrinsvis let kan holde Øje med hvert enkelt Individ og derved undgaa ret længe at have ufordelagtige Dyr staaende og æde et kostbart Foder. — Drages disse Slutninger videre, kan man i Andelsmælkeriernes Regnskaber finde mange Bekræftelser paa deres Berettigelse, idet Husmænd ofte overgaa et stort Antal af Egnens Gaardmænd som Producenter af billig og god Mælk.

I Tab. VI er den Værdi, hvortil 1 Pd. Mælk er udbragt, sammenstillet med de tilsvarende Tal for de 5 foregaaende Aar. For de 23 Korrespondenter, for hvilke der kan finde Sammenligning Sted for 1891 og 1890, er der Fremgang for 16 og Tilbagegang for 7, hvilken sidste særlig skyldes formindsket Indtægt af Svineholdet.

Blandt de bedste Resultater er der Anledning til at paapege, at No. 26 er særlig gunstig stillet ved en høj Smørpris, medens No. 13, 18, 20 og 25 have fed Mælk, og Nr. 15 har havt forholdsmæssig god Indtægt af Ost og Svin; men iøvrigt faaer det jo i denne Opgjørelse stor Be-

Tab. VI. Opgjørelse af den Værdi, hvortil 1 Pd.
Mælk er udbragt.

Mælkeriernes Nr.	Produktionens Værdi pr. Ko				Pd. Mælk pr. Ko.	1 Pd. Mælk udbragt i Øre				
	Smgrudbytte Kr. Ø.	Svin, Ost, sk. Mælk med Fradrag af Svinenes Kraftfoder	Værdien af sød Mælk ej anvendt til Smør- og Ostproduktion å 5 Øre pr. Pd.	Ialt Kr. Øre.		1891	1890	1889	1888	1887
1	149.50	77.38	1.70	228.58	4560	5.01	5.19	4.81	4.16	4.70
2	115.87	61.16	11.25	188.28	3722	5.06	4.92	5.16	4.69	5.10
3	131.54	38.81	9.90	180.25	3578	5.04	-	-	-	-
4	125.88	63.30	3.35	192.53	4168	4.62	4.28	4.92	4.63	-
5	169.73	72.06	9.35	251.14	5080	4.94	4.69	4.94	4.49	4.81
6	174.12	66.02	5.35	245.49	4695	5.23	4.64	-	4.20	4.81
7	169.55	46.73	5.05	221.33	4555	4.86	4.46	-	-	-
8	110.58	54.87	3.95	169.40	3379	5.01	4.58	-	-	-
9	96.98	37.39	3.90	138.27	3131	4.42	5.45	-	-	-
10	183.96	63.30	15.30	262.56	5565	4.72	4.13	-	4.04	4.25
11	154.35	65.39	6.00	225.74	4943	4.57	4.62	4.56	4.43	4.72
12	162.87	64.19	16.30	243.36	5045	4.82	5.16	5.29	4.90	5.26
13	167.11	63.43	11.90	242.44	4465	5.43	-	-	-	-
14	-	-	-	281.79	5591	5.04	4.83	4.80	4.51	4.97
15	194.72	108.54	-	303.26	5726	5.29	4.80	4.86	4.76	-
16	130.95	73.45	2.95	207.35	4223	4.91	4.82	4.78	4.37	4.51
17	148.63	78.62	23.70	250.89	5369	4.67	4.33	4.28	4.06	4.20
18	164.55	90.13	4.90	259.58	4463	5.82	5.22	5.20	5.13	5.25
19	159.32	80.83	22.10	262.25	5283	4.96	4.83	5.33	4.58	4.55
20	191.00	62.71	8.35	262.06	5036	5.20	-	-	-	-
21	74.70	41.72	74.06	190.48	3578	5.32	5.40	3.89	4.31	4.70
22	138.99	52.16	3.35	194.50	4400	4.42	4.58	4.43	4.15	-
23	190.27	72.71	18.35	281.33	5211	5.40	5.11	5.12	-	-
24	176.38	70.97	1.30	248.65	5047	4.93	5.09	-	-	-
25	183.40	66.83	17.58	267.81	5101	5.25	-	-	-	-
26	209.67	53.42	10.00	273.09	5267	5.18	5.02	4.96	4.43	4.76
27	133.51	46.10	9.65	189.26	3824	4.95	4.58	4.77	-	-
28	143.85	69.12	4.80	217.77	4517	4.82	-	-	-	-

tydning, om Produkterne ere solgte fortrinsvis om Vintere eller om Sommeren.

Regnskab fra et Bøtte- og Ismælkeri.

	1887	1888	1889	1890	1891
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Smørindt. af 1 Pd. sød Mælk	3.10	2.99	3.06	3.04	3.16
Osteindt. af 1 Pd. sød Mælk	0.71	0.74	0.79	0.80	0.79
Svineindt. af 1 Pd. sød Mælk	0.68	0.43	0.81	1.05	0.74
Ialt...	4.49	4.16	4.66	4.89	4.69

Regnskab fra et Centrifugemælkeri.

	1887	1888	1889	1890	1891
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Smørværdi af 1 Pd. sød Mælk	3.56	3.64	3.60	3.49	3.49
Skum. Mælks Værdi i do. ...	0.96	0.82	0.90	1.11	1.33
Kjærnemælks Værdi i do. ...	0.18	0.14	0.17	0.21	0.22
Ialt...	4.70	4.60	4.67	4.81	5.04

Med sædvanlig Velvillie have to Korrespondenter, den ene med Bøtte- og Ismælkeri, den anden med Centrifugemælkeri, indsendt Resultaterne af deres hver paa sin Maade opgjorte Regnskaber, der sammenstillede med de tilsvarende Tal fra de foregaaende Aar, gjengives i hosstaaende to smaa Tabeller. — Regnskabet fra Centrifugemælkeriet viser, hvormeget Skummetmælks Værdi er stegen hos vedkommende Producent. Regnskabet fra Bøtte- og Ismælkeriet ledsages derimod af den Bemærkning, af Mængden af Ost har været mindre, hvilket for en Del tilskrives Mejersken.

Grosserersocietetets Topnotering for fineste Smør.

	1881—82	1882—83	1883—84	1884—85	1885—86	1886—87	1887—88	1888—89	1889—90	1890—91
November...	135.0	124.0	128.8	117.0	109.0	107.0	105.0	99.6	102.5	107.0
December...	134.8	125.5	124.0	117.0	104.0	108.8	100.4	109.5	105.0	104.0
Januar.....	135.0	121.5	120.0	114.0	105.5	102.2	98.5	105.0	96.8	102.4
Februar.....	133.0	124.5	123.5	104.0	99.5	93.0	95.5	107.5	97.5	97.8
Marts.....	130.4	120.8	113.0	106.0	94.5	97.2	96.0	103.0	96.5	104.0
April.....	121.0	103.0	106.0	96.0	84.5	84.0	82.0	87.0	91.5	91.4
Maj.....	96.0	101.0	94.4	85.0	81.5	74.0	76.2	84.4	83.0	78.3
Juni.....	98.4	97.2	90.0	82.5	72.8	78.6	84.5	84.5	75.0	78.0
Juli.....	101.5	101.0	91.6	88.5	83.3	91.0	85.5	91.0	73.6	84.4
August.....	102.5	104.0	102.5	96.0	88.5	99.0	84.4	91.4	83.0	87.8
September...	112.0	106.4	113.0	106.5	94.4	101.8	88.5	92.5	94.3	95.3
Oktober.....	116.5	119.0	124.8	113.6	108.5	108.0	99.3	97.6	100.2	106.8
	117.1	112.3	110.6	102.2	94.0	95.5	91.2	96.1	91.3	94.8

Hvad Smørprisen i det forløbne Aar angaaer, saa var den i Begyndelsen ganske god i November Maaned; men som hosstaaende Oversigtstabel over »Grosserersocietetets Topnotering for fineste Smør« viser, bragte Aaret adskillige Svinginger i Prisen, og i nogle Maaneder var den lavere end de tilsvarende Maaneder de nærmest foregaaende Aar. — Topnoteringens Gjennemsnit for hele Landbrugsaaaret blev kun 94,8 Kr. pr. 100 Pd. — Den laveste Topnotering, 76, indtraf de to sidste Uger i Juli Maaned, den højeste, 111, naaedes den sidste Uge i Oktober, altsaa i Landbrugsaarets sidse Uge.

Betalingen over Topnoteringen har i det forløbne Aar holdt sig som i det nærmest foregaaende, idet Noteringen ikke yderligere er dalet i Forhold til de virkelig betalte Priser, og »Overprisen« altsaa ikke er stegen. — Hovedmængden af det danske Smør betaltes, leveret paa nærmeste Station, med 4—6 Kr. over Topnotering. Kun for affaldende Kvaliteter eller ganske smaa Produktioner

maatte man nøjes med 1—2 Kr. over Noteringen, og den lille Smule dansk Bøndersmør, der hist og her blev produceret, fandt villig Afsætning til gode Priser. — Til Byernes Forsyning med simpelt Smør indførtes en ret betydelig Mængde billige Varer fra Finland, Rusland, Galizien og Amerika til Priser mellem 56 og 80 Øre pr. Pd.

Ifølge de gennem Toldvæsenet indsamlede Oplysninger har Danmarks Indførsel af Smør i Tidsrummet $\frac{1}{10}$ 1890 $\frac{30}{9}$ 1891 været:

fra Sverrig.....	9,782,806 Pd.
- Rusland	8,357,790 -
- Tyskland	2,100,863 -
- Amerika.....	1,059,231 -
- England	371,760 -
- Andre Lande...	98,297 -

Ialt... 21.770,747 Pd.

Samtidig har Udførselen af Smør fra Danmark været:

til England.....	89,407,024 Pd.
- Tyskland.....	1,665,740 -
- Sverrig	531,548 -
- Norge	263,111 -
- Holland.....	214,886 -
- Andre Lande..	243,154 -

Ialt.... 92,325,463 Pd.

Overskudsudførselen bliver altsaa 70,554,716 Pd., hvis Fordeling i Kvartalerne i omstaaende Tabel er sammenstillet med de tilsvarende Tal fra de foregaaende 9 Aar.

Det er interessant at lægge Mærke til, at eftersom Overskudsudførselen er stegen Trin for Trin, er Stigningen gennemgaaende kommen sidst i Oktober Kvartal, og nu ere vi omsider naaede til, at Overskudsudførselen er omtrent lige saa stor i Oktober som i de andre, og at den meget nær er ens i dem alle fire. Heri turde sees et talende Vidnesbyrd om, at den hurtige Forøgelse i Produk-

tionen, som væsentligst er fremkaldt ved Andelsmælkeriernes Fremkomst, har naaet et Maximum, idet Bøndernes Køer nu for en stor Del ere bragte til at kælve om Efteraaret, og Mælkeproduktionen saaledes er fremmet til en saadan Højde, at den i nær Fremtid vanskelig vil kunne yderligere forøges i betydelig Grad.

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Pund:

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1881—82...	2.956.800	4.412.800	5.084.800	7.100.000	19.555.200
82—83...	5.174.400	6.720.000	7.996.800	6.764.800	26.656.000
83—84...	5.600.000	6.115.200	7.190.400	7.100.800	25.916.800
84—85...	4.457.600	4.748.800	8.400.000	7.168.000	24.774.400
85—86...	5.969.493	7.887.423	8.671.445	9.705.119	32.233.480
86—87...	5.173.124	9.707.739	9.983.791	10.219.408	35.084.062
87—88...	8.143.670	14.133.968	13.035.053	11.914.995	47.227.686
88—89...	8.899.671	14.595.838	15.055.030	13.162.606	51.713.145
89—90...	12.137.417	21.297.156	15.469.119	16.589.575	65.493.267
90—91...	17.205.465	17.675.110	17.948.463	17.725.678	70.554.716

Af den samlede Udførsel angives 4,708,682 Pd. eller lidt over 5 pCt. at være fremmede Varer; men heraf er 4,490,886 Pd. transiteret. — Hovedmængden af det indførte Smør, særlig alle de simple Varer, indgaaer i Landets Forbrug og finder Anvendelse hos Bagerne og i Husholdningerne. — I Forbindelse hermed kan det meddeles, at i sidste Finantsaar har Produktionen og Indførselen af Margarine beløbet sig til henholdsvis 10,27 Mill. Pd. og 2,08 Mill. Pd. imod 6,26 og 3,68 i det foregaaende Finantsaar, saa at Forbruget af dette Surrogat maa antages at være steget fra 9,94 Mill. Pd. til 12,35 eller med 2,41 Millioner Pd. i Løbet af et Aar — en Stigning, der er omtrent halv saa stor som Stigningen af Overskudsudførselen af Smør i sidste Landbrugsaar.

Som et lille statistisk Fremskridt kan det dernæst anføres, at paa Landhusholdningsselskabets Foranledning er

siden 1ste Januar 1891 Mængden af Smør, der exporteres i Daaser, bleven opført særskilt, og for tre Kvartalers Vedkommende formenes Exporten af denne Vare at løbe op til c. 1,2—1,3 og c. 1,4 ialt c. 3,9 Millioner Pd., hvilken Mængde vistnok for største Delen indgaaer i det til England afskibede Kvantum.

Som allerede nævnt var Exporten fra Danmark til England ialt 89,4 Mill. Pd., og denne Udførsel fordelte sig saaledes fra danske Exporthavne, ordnet efter aftagende Mængde:

fra Kjøbenhavn...	49,576	Mill. Pd.
- Esbjerg.....	14,949	—
- Odense.....	6,933	—
- Aarhus.....	4,811	—
- Horsens.....	3,153	—
- Randers.....	2,259	—
- Svendborg ...	2,218	—
- Frederikshavn	2,020	—
- Aalborg.....	1,570	—
- Nyborg.....	1,298	—
- Nakskov.....	0,350	—
- Nykjøbing p.F,	0,216	—
- Bandholm....	0,054	—

Ialt... 89,407 Mill. Pd.

Som ny Exportplads seer man i Aar Nyborg anført, hvilket skyldes den Omstændighed, at under den langvarige og haarde Frostperiode kunde Dampskibene ikke komme ind til Odense, hvorimod de løb ind til Nyborg, hvorhen saa Smørret fra Odense blev bragt pr. Jærnbane. — Ligesom sidste Aar afskibedes næsten alt det til England fra Danmark exporterede Smør til de fire Havne: Leith, Newcastle u. T., Hull (Grimsby) og Parkeston, og kun en meget lille Del gik med Dampskib til London.

Som hosstaaende Tabel viser, angiver den engelske Statistik, at dansk og svensk Smør udgjør ikke lidt over Halvdelen af den hele Import, og Smørret fra Danmark alene udgjør over 41 pCt. — Det danske Smørs Mængde er i de sidste 5 Aar stadig i forøget Grad bleven Smørret

Indførselen til England af Smør i Cwts.
(101,6 d. Pd.).

	1887	1880	1889	1890	1891
Sverrig	-	205.847	212.141	224.235	234.987
Danmark	487.603	604.512	677.491	824.749	876.211
Tyskland	156.430	160.915	111.027	104.450	115.509
Holland	164.474	155.020	151.073	156.069	146.539
Frankrig	416.067	439.993	566.524	525.105	535.196
Kanada	-	9.173	22.634	15.155	46.267
Føren. Stater . . .	-	23.207	110.187	84.553	63.693
Andre Lande . . .	290.331	70.647	76.392	93.401	117.205
Ialt . . .	1.514.905	1.669.314	1.927.469	2.027.717	2.135.607

fra selv de største Mælkerilande overlegent, og at dette har været Tilfældet iaar, er der netop saa meget mere Anledning til med Glæde at fremhæve, fordi Udsigterne til at begynde med syntes noget truende. — I Manchester, vor bedste Markedsplads, vare nemlig mange af de engelske Importører blevne saa misfornøjede dels med Exportforeningens Konsignationshandel og dels med Grosserersocietetets Notering, at de vilde søge at fremkalde en anden Ordning af Handelen med dansk Smør, af hvilken Grund der efter længere Tids Gjæring den 12te December 1890 afholdtes et stort Møde i Manchester under Forsæde af Mr. George Barclay, hvor følgende Resolution enstemmig vedtoges:

1. Paa Grund af de store Forandringer, der i de allersidste Aar ere foregaaede med den danske Smørhandel, erklære vi Importører i Manchester af dansk Smør, at det nuværende officielle Noteringudvalg og de officielle Priser ikke længer svare til Handelens Fordringer og derfor ere til stor Skade for alle i Handelen Interesserede.

2. Vi forpligte os til at tage alle legitime og nødvendige Forholdsregler for at bevirke Afskaffelsen af den nuværende officielle Notering.

3. Hvis det ikke lykkes os at gennemføre denne Reform, for-

pligte vi os til ikke længer at købe vort Smør efter de i Kjøbenhavn fastsatte Priser, og vi ville benytte alle i vor Magt staaende Midler, selv om vi derved skulle bringe Ofre, for at føre Handelen i en sund og tilfredstillende, forretningsmæssig Tilstand.

4. Der nedsættes et Udvalg, der skal forhandle med den danske og den svenske Regerings Repræsentanter (officials), som skulle varetage Mælkeriinteresserne, og dette Udvalg skal tage de nødvendige Forholdsregler for at naa de i foranstaaende Resolutioner fremsatte Maal.

Importørerne ønskede selvfølgelig helst hver for sig at faa en stor »Exportforening« at være Agent for, og da dette ikke syntes opnaeligt, vilde de bortrydde Grundvolden for Fritombord-Handelen, nemlig Noteringen, — for at faa alt Smørret sendt i Konsignation, en Forretningsmaade, hvorved Importører undgaa al Risico og have en sikker Nettofortjeneste. — Heldigvis gjorde de truende Ord fra Manchester ikke den tilsigtede Virkning. — Her i Danmark var der jo nok nogle i Sagen Interesserede, som i første Øjeblik bleve noget betænkelige ved denne »Undsigelse«; men snart kom man til den Overbevisning, at det ubehageligste for Importørerne i Manchester dog laa i, at deres Kunder vilde have dansk Smør, saa de Herrer vare nødsagede til at handle med det. — I Virkeligheden har det da ogsaa viist sig, at Smørhandelen i det sidste Aar har været mere livlig her i Danmark og Konkurrencen større end nogensinde tidligere. — I mange Egne af Landet have Englændere eller Repræsentanter for engelske Importhuse gjort sig den Ulejlighed at kjøre fra Mælkeri til Mælkeri og ofte til afsidesliggende Bøndergaardde for »at hilse paa de Herrer Formænd og gjøre Tilbud paa Smørret«. Oftest have de danske Producenter vel afvist de »lovende Tilbud«, men hist og her har man dog ladet sig friste til at bryde den ældre Handelsforbindelse med en dansk Exportør særlig paa Grund af, at Englænderne ofte tilbyde »at modtage Mælkeriets Vægt« — et Tilbud, der dog yder en meget tvivlsom Fordel; — thi enten maa Mælkeriet saa give »god Vægt«, eller Prisen maa være lav eller elastisk, dersom der til Tider skal betales for mere Smør, end der

virkelig modtages, — og er Smørret først sendt over til England, er Sælgeren — trods alle Aftaler og Tilbud — i de fleste Tilfælde fuldstændig prisgivet Modtageren, der nærmest bliver Kommissionær og ikke Kjøber.

Danmarks Overskuds-Indførsel i Pd. af:

	Oliekager	Klid	Ialt
1881—82.....	44.150.000	77.920.000	122.070.000
82—83.....	39.120.000	66.510.000	105.630.000
83—84.....	61.070.000	130.750.000	191.820.000
84—85.....	65.070.000	160.212.000	225.287.000
85—86.....	47.275.425	110.110.094	157.386.519
86—87.....	87.781.000	182.234.000	270.015.000
87—88.....	128.814.290	196.025.000	324.839.290
88—89.....	134.540.141	212.274.969	346.815.110
89—90.....	124.149.370	239.140.990	363.290.360
90—91.....	157.571.044	161.741.991	319.313.035

Hosstaaende Oversigtstabel over Overskuds-Indførselen af Oliekager og Klid i de sidste ti Aar viser, at Indførselen er formindsket i det sidste Aar i Sammenligning med det foregaaende, og dog er der samtidig indført mindre Korn. Som allerede omtalt under Vinterfodringen paa Tab. I er særlig Brugen af Klid aftagen, og efter flere Korrespondenters Udtalelser at dømme vil Klidforbruget yderligere aftage i indeværende Aar samtidig med at den stigende Pris ogsaa paa Oliekager og Korn foranlediger, at der overhovedet opfodres mindre Kraftfoder og særlig færre indkjøbte Handelsfoderstoffer af enhver Art end i de nærmest foregaaende Aar.

Under Omtalen af det danske Mælkeribrugs Forhold til Udlandet i 1891 maa endvidere nævnes Danmarks Deltagelse i Udstillingen i Gøteborg i August 1891. Trods advarende Røster om den for Danmark baade i Retning af Kælving og Staldfodring ugunstige Aarstid havde Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad allerede i 1890 beslut-

tet at deltage; og for Smørrets Vedkommende, der blev bedømt to Gange med 14 Dages Mellemløb, blev Resultatet, at saavel Danmark som Syd-Sverrig kun fik faa Præmier, medens Mellemsverrig med forholdsvis sen Kælving og fortrinlig Græsning havde let ved at udstille Smør af god Kvalitet og særlig med god Holdbarhed. Men denne Landsdel har i Sammenligning med Danmark og Syd-Sverrig saa lidt Smør at bringe paa Markedet, at Udstillingens Resultat næppe bør tillægges megen Betydning. — I Afdelingen for Maskiner og Redskaber m. m. fik danske Udstillere mange og høje Priser.

Hvad iøvrigt det danske Mælkeribrugs Udvikling i det forløbne Aar angaaer, maa først nævnes det store Tab, vi led den 4de Januar, da Docent Fjord døde efter kun faa Dages Sygeleje. — Hans Biografi og Redegjørelsen for hans Virksomhed er allerede skildret her i Tidsskriftet af Forstander Storch, en af hans ældste Medarbejdere i den for vort Mælkeribrugs Udvikling saa betydningsfulde Forsøgsvirksomhed. Hans Efterfølger som Forsøgsleder blev Hofjægermester Friis til Duellund, en af de ældste og mest benyttede Forsøgsværter. Og endnu skal her kun nævnes, at en af Formændene for Fællesforeningerne udstedt og af samtlige Landboforeningsformænd, Forsøgsværter m. fl. tiltraadt Opfordring til at yde Bidrag til »Docent Fjords Minde« har fundet saa stor Tilslutning ogsaa fra Andelsmælkerier, Smørhandlere, Fabrikanter m. fl., at begge Indsamlingens Formaal — Rejsningen af en Statue foran Forsøgslaboratoriet og Stiftelsen af et Legat til fortsat Uddannelse af Fagmænd indenfor Mælkeribrugets og Husdyrbrugets Omraade — forlængst ere sikrede.

Den 4de Juli holdt Lektor Jensen og Overassistent Lunde Foredrag om deres Undersøgelser angaaende Flødens Syrning og dens Pasteurisering som Middel mod Smørfejl. — Flødens Pasteurisering er i Aarets Løb bleven indført i adskillige Mælkerier, hyppigst dog kun for at benyttes fra Tid til anden, naar Smørrets Kvalitet er

mindre god end sædvanlig, og Fejlen maa antages fortrinsvis at skyldes Syrningen. — I Forbindelse hermed maa det erindres, at private Laboratorier med Ihærdighed have arbejdet paa at fremstille og bringe i Handelen Kulturer af Mælkesyrebakterier, og Blauenfeldt & Tvede saavel som A. E. Qvist have naaet et saa godt Resultat, at deres Kulturer nu adskillige Steder have viist sig ikke alene anvendelige, men ogsaa nyttige.

Til Slutning skal det endelig nævnes, at den i 1890 paabegyndte Bog »Mælkeribruget i Danmark«, der udkom i 10 Leveringer paa Philipsens Forlag, nu er bleven afsluttet og har fundet baade god Modtagelse og forholdsvis stor Udbredelse.
